Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0519U000378

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 27-05-2019

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Махиня Наталія Володимирівна
2. Makhynia Nataliia Volodymyrivna

Кваліфікація: к. пед. н., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 13.00.01

Назва наукової спеціальності: Загальна педагогіка та історія педагогіки

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 17-05-2019

Спеціальність за освітою: Англійська і німецька мови та література

Місце роботи здобувача: Черкаський державний технологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 05390336

Місцезнаходження: бульвар Шевченка, 460, м. Черкаси, Черкаський р-н., Черкаська обл., 18006, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 73.053.02

Повне найменування юридичної особи: Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 02125622

Місцезнаходження: бульв. Шевченка, 81, м. Черкаси, Черкаський р-н., Черкаська обл., 18031, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 02125622

Місцезнаходження: бульв. Шевченка, 81, м. Черкаси, Черкаський р-н., Черкаська обл., 18031, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 14.37, 14.91

Тема дисертації:

1. Тенденції розвитку освіти дорослих у країнах Європейського Союзу

2. Trends in Adult Education Development in the European Union Countries

Реферат/анотація:

1. У дисертації здійснено системний аналіз теорії й практики організації освіти дорослих у країнах Євросоюзу у другій половині XX ст. – на початку XXI ст. з урахуванням актуальних соціально-економічних, соціокультурних та педагогічних умов. На основі проведеного аналізу виокремлено тенденції, які зумовлюють функціонування освіти дорослих як окремого сегмента й органічного складника системи неперервної освіти. Сформульовані тенденції дали змогу актуалізувати конструктивний європейський досвід та окреслити можливості його імплементації в умовах розбудови вітчизняної системи освіти дорослих. З'ясовано, що зазначена освітня ланка формується під впливом зовнішніх (об'єктивних: економічні, політичні, соціальні) та внутрішніх (суб'єктивних: самооцінка, саморозвиток, особистісна мотивація) чинників. Доведено, що значним фактором впливу на розвиток освіти дорослих є також зміна парадигми освіти, яка зміщує акценти із суто знаннєвого підходу на особистісний, проголошуючи унікальність кожного

дорослого учня та необхідність створення умов для його саморозвитку, самовдосконалення й самореалізації, що має сприяти його професійному формуванню та розширенню його кар'єрних можливостей. Уточнено сутність та зміст базових понять наукового пошуку, а саме: «освіта дорослих», «андрагогіка», «освіта упродовж життя», «тенденція розвитку освіти». Встановлено, що питання освіти дорослих набуло особливої актуальності в другій половині XX століття, чому сприяло формулювання основоположних андрагогічних принципів та визначення базових понять освіти дорослих. Педагогічні дискусії доводять, що основні погляди європейських та вітчизняних дослідників збігаються, натомість окремі деталізовані підходи до методичних засад функціонування освіти дорослих, цілей та завдань можуть різнитися залежно від потреб та особливостей організації суспільства, у якому вони формуються. Вивчення законодавчого поля освіти дорослих, простеження ґенези й обґрунтування історичного поступу навчання дорослих, урахування соціальних, політичних та економічних передумов розвитку освіти дорослих сприяли виокремленню основних періодів розвитку освіти дорослих на теренах Європейського Союзу в другій половині XX ст. – на початку XXI ст. та уможливили визначення провідних тенденцій у кожному із цих періодів. Диференційовано три етапи розвитку освіти дорослих в ЄС у зазначених хронологічних межах. Виділено та схарактеризовано загальні для Євросоюзу та специфічні національні тенденції в освіті дорослих. З'ясовано, що до спільних тенденцій у галузі належать розвиток неформальних можливостей набуття нових знань, навичок і компетенцій: дистанційні й онлайн-програми підготовки, вироблення навичок на робочому місці, корпоративне та офісне навчання, тьюторство та наставництво в освітньому просторі навчання дорослих. Сучасному періоду у ЄС притаманна також значна гуманізація й соціалізація освіти дорослих, які навчаються не лише для вдосконалення професійних здібностей: старіння населення, міграція, інклюзія, соціальні виклики, диґіталізація суспільства стають причинами виникнення нових мотивів навчання дорослих. Актуалізовано конструктивний досвід ЄС щодо організації навчання дорослих та окреслено доцільність і напрями його імплементації в український освітній простір. Апробовано освітні можливості ЄС та чинні в Україні програми, які доводять дієвість окремих практик освіти дорослих в українських реаліях (застосування власного досвіду дорослого учня, змішане навчання, перевернутий клас, менторство, спрямованість на самоосвіту тощо). Проведене анкетування дорослого населення України презентувало рівень усвідомлення важливості освіти дорослих у нашій країні, умотивованість дорослого населення до навчання, диверсифікацію форм, можливостей та перешкод щодо набуття нових знань у дорослому віці громадянами України. Доведено, що освіта дорослих сьогодні є невід'ємною частиною життя українців, які володіють достатньою інформацією та мають мотивацію для участі в неперервному навчанні.

2. The dissertation provides the holistic overview of the adult education development trends in the EU countries in the second half of the 20th century – at the beginning of the 21st century, taking into account relevant social, economic, cultural and pedagogical conditions. The formulated trends, determining the functioning of adult education as a separate segment and the organic component of the system of continuous education, have made it possible to actualize the constructive European experience, to outline the possibilities of its implementation in the national adult education system. It is revealed that objective external factors and subjective internal ones influence the educational segment of adult learning. It is proved that a significant change in the general paradigm of education shifts the emphasis from a purely knowledgeable approach to the personality, proclaiming the uniqueness of each adult learner and the need to create conditions for their self-development, self-improvement and self-expression, which should contribute to their professional formation and provide better career opportunities. The analysis of scientific works, the synthesis of theoretical foundations of the study made it possible to clarify the essence and content of the basic concepts related to the scientific research. It has been established that the adult education became especially relevant in the second half of the 20th century, which was facilitated by the formulation of the basic andragogical principles and the identification of basic concepts of adult education. Pedagogical discussion proves that the main views of European and national researchers coincide, while some detailed approaches to the methodological principles of the functioning of adult education, goals and objectives may vary, depending on the needs and characteristics of the society where they are formulated. It has been determined that the tasks of adult education are directly dependent on the needs of the economy and the

public consciousness of the population. A developing economy requires the careful and rapid formation of professional skills for adult citizens, whereas a developed economic system has the priority to advance a conscious and active society member capable of making decisions, optimizing their own education and maintaining an active style of social cohabitation. The highest level of development in the goals of adult education is the need for humanization in the society. The synthesis and analysis of legislative initiatives in the field of adult education made it possible to distinguish their level division into global, continental, regional and national legal acts; to draw a conclusion on the impact of state and interstate policies on the development of adult education during the described chronological period; to certify the incorporation of the legal documents ratified at the level of the European Union in the formation of the national law-making base of adult education, and therefore in the general legal field in all EU countries. The study of the legal field of adult education, the tracing of the genesis and the justification of the historical progress of adult learning contributed to the identification of the main periods of adult education development in the European Union in the second half of the 20th – at the beginning of the 21st century and made it possible to identify the leading trends in each of these periods. Different three stages of development of adult education in the EU within the specified chronological limits have been singled out. During the scientific research, the constructive experience of the EU on the organization of adult learning was updated, the appropriateness and directions of its implementation in the Ukrainian educational space were outlined. It has been proved that the organization of law-making policies in the field of adult education is a necessary element for the development of an effective system of continuing education in Ukraine. The Law on Adult Education, which will enable the actual functioning of all forms of adult education in the Ukrainian educational space, needs to be implemented. The thesis represents the positive results of a survey covering the adult Ukrainian population of various age, social, professional and gender groups: it demonstrates the awareness of the importance of adult education in the country, reveals the motives for education, the diversification of the forms, possibilities and obstacles for acquiring new knowledge by Ukrainian adults. The mathematical analysis of the survey proves that adult education today is an integral part of the Ukrainians' life who have enough information and motivation to participate in lifelong education.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гнезділова Кіра Миколаївна
2. Hnezdilova Kira Mykolaivna

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гнезділова Кіра Миколаївна

2. Hnezdilova Kira Mykolaivna

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Аніщенко Олена Валеріївна

2. Anishchenko Olena Valeriivna

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бабушко Світлана Ростиславівна

2. Babushko Svitlana Rostyslavivna

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Терентьєва Наталія Олександрівна

2. Terentieva Nataliia Oleksandrivna

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Десятов Тимофій Михайлович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні

Десятов Тимофій Михайлович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Т.А.